

ПОСТАНОВЛЕНИЕ

КАРАР

21.05.2024

г. Заинск

№ 301

**«2024-2028 елларга Татарстан Республикасы
Зэй муниципаль районында кече һәм урта
эшқуарлык субъектларын үстерү»
муниципаль программасын раслау турында**

«Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрэндәге 131-ФЗ номерлы Федераль Законына, «Россия Федерациясендә кече һәм урта эшқуарлыкны үстерү турында» 2007 елның 24 июлендәге 209-ФЗ номерлы Федераль Законына, «Кече һәм урта эшқуарлык субъектларын үстерү турында» 2010 елның 21 гыйнварындагы 7-ТРЗ номерлы ТР Законына таянып, ТР Зэй муниципаль районы Уставының 45 маддәсе, Татарстан Республикасы Зэй муниципаль районы Башкарма комитеты

караp бирә:

1. «2024-2028 елларга Татарстан Республикасы Зэй муниципаль районында кече һәм урта эшқуарлык субъектларын үстерү» муниципаль программасын расларга.
2. Татарстан Республикасы Зэй муниципаль районы Башкарма комитетының 2019 елның 28 мартындагы 165 номерлы «2019-2023 елларга Зэй муниципаль районында кече һәм урта эшқуарлыкны үстерү» муниципаль программасын раслау турында» карары (2020 елның 3 апрелендәге 146 номерлы үзгәрешләр белән) үз көчен югалткан дип танырга.
3. Әлеге карарны Татарстан Республикасының рәсми хокукый мәгълүмат порталында (pravo.tatarstan.ru), массакүләм мәгълүмат чараларында һәм Зэй муниципаль районының рәсми сайтында урнаштырырга.
4. Әлеге карарның үтәлешен контрольдә тотуны үземә йөклим.

Башкарма комитет житәкчесе

Э.Э. Галеев

**2024-2028 ЕЛЛАРГА ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ЗЭЙ МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫНДА
КЕЧЕ ҺӘМ УРТА ЭШКУАРЛЫК СУБЪЕКТЛАРЫН ҮСТЕРҮ МУНИЦИПАЛЬ
ПРОГРАММАСЫ**

1. ПРОГРАММАНЫҢ ПАСПОРТЫ

Программаның исеме	2024-2028 елларга Татарстан Республикасы Зэй муниципаль районында кече һәм урта эшкуарлык субъектларын үстерү муниципаль программасы (алга таба-Программа)
Программаның заказчысы	Татарстан Республикасы Зэй муниципаль районы Башкарма комитеты
Программаны эшләүче	Татарстан Республикасы Зэй муниципаль районы Башкарма комитетының икътисад бүлеге
Программаның максаты	Кече һәм урта эшкуарлыкны үстерү өчен уңайлы шартлар тудыру, аңа ярдәм итүнең нәтижәле механизмнарын булдыру, житештерүнең һәм хезмәт күрсәтүнең төрле өлкәләрендә күбрәк икътисади актив халыкны эшкуарлыкка жәлеп итү нигезендә.
Программаның бурычлары	<ol style="list-style-type: none">1. Хокукый базаны камилләштерү, административ киртәләргә киметү, кече һәм урта эшкуарлык субъектларына дәүләт хезмәтләре күрсәтүнең сыйфатын арттыру;2. Кече эшмәкәрлек субъектларына финанс-кредит һәм милек ярдәмен тәмин итү.3. Кече эшмәкәрлек субъектларына мәгълүмати-консультацион ярдәм күрсәтүне тәмин итү.4. Эшмәкәрлек турында уңай имидж һәм уңай жәмәгәтчелек фикере формалаштыру.5. Кече эшмәкәрлек өчен квалификацияле кадрлар әзерләү.6. Эшмәкәрлек инициативасын хуплау һәм стимуллаштыру, шул исәптән халыкның үзмәшгульлеген үстерүгә ярдәм итү.7. Зэй муниципаль районының инвестицион жәлеп итүчәнлеген арттыру.
Программаның иң мөһим максатчан күрсәткечләре һәм күрсәткечләре:	<ol style="list-style-type: none">1. Кече һәм урта предприятиеләрдә эшләүчеләр саны, шәхси эшмәкәрләргә (шул исәптән үзмәшгульләргә) исәпкә алып, кеше;2. Районның тулаем территорияль продуктында кече һәм урта эшкуарлык өлеше, %;3. Кече һәм урта предприятиеләр саны, берәмлекләр.;4. Шәхси эшмәкәрләр саны, берәмлек.;5. Заказчыларны сатып алу өлеше, анда бары тик КУЭ субъектлары гына катнаша, %;

	б. Кече һәм урта эшкуарлык предприятиеләре эшчәнлегеннән консолидацияләнган бюджетка салым керемнәре күләме, млн. сум.
Программаны гамәлгә ашыру вакыты	2024-2028 еллар
Программаны Башкаручы	Зәй муниципаль районы Башкарма комитеты
Программаның Башкаручылары	Зәй муниципаль районы Башкарма комитетының кече һәм урта эшкуарлык субъектлары, бүлекләре һәм структур бүлекчәләре, учреждениеләре, оешмалары.
Программаны финанслау күләме һәм чыганаclarы программаны гамәлгә ашыруның көтелгән ахыргы нәтижәләре (максат һәм бурычлар буенча)	<p>Финанслауның гомуми күләме 175 750,0 мең сум, шул исәптән жирле бюджет акчалары хисабына 750 мең сум (ел саен 150 мең сум), 175 млн. сум предприятиеләр акчасы</p> <p>2024 ел 25 150 мең сум; 2025 ел 30 150 мең сум; 2026 ел 35 150 мең сум; 2027 ел 40 150 мең сум; 2028 ел 45 150 мең сум;</p> <p>Программаны финанслау күләме фаразлау характерында һәм тиешле елга һәм план чорына Зәй муниципаль районы бюджеты проектың формалаштырганда ел саен төгәлләнергә тиеш.</p>
Основные результаты реализации программы	<p>1. Кече һәм урта предприятиеләрдә эшләүчеләр саны, шәхси эшмәкәрләргә (шул исәптән үзмәшгульләргә) исәпкә алып, кеше:</p> <p>2024 ел -6501 2025 ел -6624 2026 ел -6750 2027 ел- 6878 2028 ел -7009</p> <p>Көтелгән ахыргы нәтижә: 2028 елда шәхси эшмәкәрләргә (шул исәптән үзмәшгульләргә) исәпкә алып, КУЭ предприятиеләрендә эшләүчеләрнең уртача исемлек саны үсеше 2023 ел дәрәжәсенә карата 10,0% тәшкил итәчәк.</p> <p>2. Районның тулаем территориаль продуктында кече һәм урта эшкуарлык өлеше, %:</p> <p>2024 ел 12,1</p>

2025 ел -12,3

2026 ел -12,5

2027 ел- 12,8

2028 ел- 13,1

Көтелгән ахыргы нәтижә: 2028 елда тулаем территориаль продуктта кече һәм урта эшкуарлык өлеше үсеше 2023 ел дәрәжәсенә карата 12,0% тәшкил итәчәк.

3. Кече һәм урта предприятиеләр саны, берәмлекләр.:

2024 ел -295

2025 ел -298

2026 ел -301

2027 ел -304

2028 ел -308

Көтелгән ахыргы нәтижә: 2028 елда кече һәм урта предприятиеләр санының үсеше 2023 ел дәрәжәсенә карата 5,4% тәшкил итәчәк.

4. Шәхси эшмәкәрләр саны, берәмлек.:

2024 ел -1099

2025 ел -1105

2026 ел -1110

2027 ел -1116

2028 ел -1121

Көтелгән ахыргы нәтижә: 2028 елда шәхси эшмәкәрләр санының үсеше 2023 ел дәрәжәсенә карата 2,4 % тәшкил итәчәк

5. Заказчыларны сатып алу өлеше, анда бары тик КУЭ субъектлары гына катнаша, %;

2024 ел 78,5

2025 ел 79,2

2026 ел 80,0

2027 ел 81,0

2028 ел 82,0

Көтелгән ахыргы нәтижә: 2028 елга КУЭ субъектлары гына катнашкан сатып алулар өлешен арттыру 2023 ел дәрәжәсенә карата 5,1% тәшкил итәчәк

	<p>6. Кече һәм урта эшкуарлык предприятиеләре эшчәнлегеннән консолидацияләнган бюджетка салым керемнәре күләме, млн. сум.</p> <p>2024 ел -114,1 2025 ел- 117,2 2026 ел -121,5 2027 ел -127,0 2028 ел -135,4</p> <p><i>Көтелгән ахыргы нәтижә:</i> 2028 елда кече һәм урта эшкуарлык предприятиеләре эшчәнлегеннән консолидацияләнган бюджетка салым керемнәре күләменен артуы 2023 ел дәрәжәсенә карата 23,4% тәшкил итәчәк</p>
<p>Программаның үтәлешен контрольдә тотуны оештыру</p>	<p>Зәй муниципаль районы Башкарма комитеты Программаны үтәү буенча чараларны оештыруны, координацияләүне һәм гамәлгә ашыруны контрольдә тотуны гамәлгә ашыра.</p>

2. КЫСКАЧА КЕРЕШ

Зэй районында кече һәм урта эшкуарлыкны үстерү икътисади үсешнең тотрыклылыгын тәэмин итүдә мөһим фактор булып тора. Район икътисадында кече һәм урта бизнесның яхшы үсеш алган секторы булу тулаем эчке продуктны арттыруга, мәшгульлекне арттыруга һәм халыкның тормыш сыйфатын яхшыртуга, бюджетның керем өлешен арттыруга ярдәм итә.

Кече һәм урта эшкуарлык үз социаль-икътисади ролен аның эшчәнлеген өчен уңай шартлар булганда гына үти алачак.

Дөнья икътисадында, Россия икътисадында, шул исәптән кертелгән санкция режимнары хисабына кризис күренешләренә үсеш тенденцияләренә артуы, тышкы һәм эчке базарларда конкуренция дәрәжәсенә артуы кече һәм урта эшкуарлыкны үстерү программасын гамәлгә ашыру, жирле житештерүчеләренә конкурентлыкка сәләтлелеген арттыру һәм район икътисады структурасын яхшырту зарурлыгын билгели.

Әлеге программаны эшләү кече һәм урта эшкуарлыкны үстерү мәсьәләләрен хәл итү мәсьәләсенә программа-максатлы якин килүне куллану кирәклеген белән бәйле. Максатларның, бурычларның һәм база индикаторларының Татарстан Республикасының, Зэй муниципаль районының социаль-икътисады үсеш программалары, төбәкне үстерүнең өстенлекле бурычлары белән килештерелүе таләп ителә.

Әлеге муниципаль программаны (алга таба Программа яки КЭ) эшләү өчен нигез булып 2007 елның 24 июлендәге 209 - ФЗ номерлы "Россия Федерациясендә кече һәм урта эшкуарлыкны үстерү турында" Федераль закон тора.

Конкрет чаралар планын формалаштыру, төгәл максатларны, бурычларны, җаваплыларны билгеләү һәм аларны гамәлгә ашыру вакыты чикләнгән вакыт кысаларында кирәкле күрсәткечләргә ирешүне тәэмин итәргә мөмкинлек бирәчәк.

Әлеге программа Зэй муниципаль районында эшкуарлыкны үстерүгә юнәлдерелгән чаралар исемлеген билгели.

2. ПРОГРАММАНЫҢ ГОМУМИ ӨЛЕШЕ

2.1. Зэй муниципаль районында 2024-2028 елларга муниципаль программаның максатлары һәм бурычлары

Программаның максаты: Кече һәм урта эшкуарлыкны үстерү өчен уңайлы шартлар тудыру, аңа ярдәм итүнең нәтиҗәле механизмнарын булдыру, житештерүнең һәм хезмәт күрсәтүнең төрле өлкәләрендә күбрәк икътисади актив халыкны эшкуарлыкка җәлеп итү, шулай ук Зэй муниципаль районының социаль-икътисады үсеш мәсьәләләрен хәл итүдә кече һәм урта эшкуарлыкның ролен арттыру.

Программаның бурычлары:

- Хокукый базаны камилләштерү, административ киртәләргә киметү, кече һәм урта эшкуарлык субъектларына дәүләт хезмәтләре күрсәтүнең сыйфатын арттыру;
- Кече һәм урта эшкуарлык субъектларына финанс-кредит һәм милек ярдәмен тәэмин итү.
- Кече һәм урта эшкуарлык субъектларына мәгълүмати-консультацион ярдәм күрсәтүне тәэмин итү.
- Эшмәкәрлек турында уңай имидж һәм уңай җәмәгәтчелек фикерен формалаштыру.
- Кече эшмәкәрлек өчен квалификацияле кадрлар әзерләү.
- Эшкуарлык инициативасын хуплау һәм стимуллаштыру, шул исәптән халыкның үзмәшгульлеген үстерүгә ярдәм итү.
- Зэй муниципаль районының инвестицион җәлеп итүчәнлеген арттыру.

2.1. Агымдагы вэзгыятьне анализлау, Зэй муниципаль районында КУЭ үсеше проблемаларын бэялэу

- Кече һәм урта эшкуарлыкны үстерү Зэй муниципаль районының төбәкнең социаль-икътисади үсешен тээмин итүгә юнәлдерелгән сәясәтенең өстенлекле һәм аерылгысыз өлеше булып тора.

- Хәзерге вакытта Зэй муниципаль районында һәм Зэй шәһәрәндә кече һәм урта эшкуарлыкны үстерүне тээмин итү өчен федераль, республика һәм жирле дәрәжәдә формалаштырылган ярдәм системасы бар.

- Кече һәм урта эшкуарлыкны үстерүгә ярдәм итү чараларының зур исемлеге гамәлгә ашырыла:

- жиһазлар сатып алуға һәм взнослар түлүгә чыгымнарны субсидияләүне, инфраструктураны үстерүгә чыгымнарны субсидияләүне, энергияне сак тоту буенча чараларны гамәлгә ашыруны, шулай ук инновацион продукцияне эшлэу һәм кертүне кертөп, КУЭ субъектлары чыгымнарын лизинглау һәм субсидияләү системаларына ярдәм итү;

- икътисади эшчәнлекнең төрле төрләре буенча КУЭ ны үстерүгә юнәлдерелгән микрозаймнар бирү;

- залог белән тээмин итү житмәу шартларында КУЭ субъектлары өчен финанслауның мөмкинлеген арттыруға юнәлдерелгән гарантияләр (поручительство) бирү системасы эшләнгән һәм эшли;

КУЭ субъектлары һәм үз эшләрен ачарга планлаштыручы затлар өчен консультацияләр бирү системасы, шулай ук күп санлы белем бирү проектлары һәм тренингләр эшли;

- кооперацияне, шәхси ярдәмче хужалыкларны, башлангыч фермерларны һәм гаилә фермаларын үстерүгә ярдәм итү программалары һәм эшмәкәрлеккә ярдәм итүнең башка формалары гамәлгә ашырыла;

- КУЭ субъектлары продукциясен алга сөрү буенча чаралар, шул исәптән бизнес-миссияләр, конференцияләр, укыту чаралары, шулай ук күргәзмә-ярминкә чаралары үткәрелә;

- башка ярдәм чаралары.

Республикада Эшкуарлыкка ярдәм итүнең мөлкәти инфраструктурасын үстерүгә аерым игътибар бирелә: махсус икътисади зоналар, индустриаль парклар, технопарклар, муниципаль дәрәжәдәге сәнәгать майданчыклары.

Нефть химиясе, машина төзелеше, медицина инструментлары һәм жиһазлары, автомобиль төзелеше, агросәнәгать комплексы һәм төзелеш тармакларында кластерлар формалаштырылган һәм актив үсеш ала.

Эшмәкәрлек субъектларына һәм эшмәкәрлек эшчәнлеген башларга планлаштыручы граждандарга хезмәт күрсәтүгә юнәлдерелгән махсуслаштырылган күпфункцияле үзәкләр үсеше дәвам итә, бу мәгълүматка, хезмәтләргә һәм дүләт ярдәменә кергәндә эшмәкәрләрнең вакыт чыгымнарын киметергә мөмкинлек бирәчәк.

Эшмәкәрлекне үстерүгә ярдәм итүгә күп санлы оешмаларның эшчәнлеге юнәлдерелгән: «Татарстан Республикасы Эшмәкәрлеккә ярдәм фонды», Татарстан Республикасы Гарантия фонды, Кече һәм урта бизнес предприятиеләре ассоциациясе, "МСП Корпорациясе" АЖ, "Татарстан Республикасы Экспорт Корпорациясе, тармак кластерлары һәм башкалар.

Эшкуарлык эшчәнлеге мәсьәләләрен нәтижәле хәл итү өчен 2014 елның 25 августында Зэй муниципаль районы Башлыгы карары белән Зэй муниципаль районы Башлыгы каршында Эшкуарларның ижтимагый Советы төзелде. Совет Жирле әһәмияттәге мәсьәләләрне хәл итәргә тиеш.

Районда 10 ел дәвамында (2014 елның декабреннән) Икътисади Совет эшли, анда район өчен әһәмиятле проектлар, шулай ук кече бизнес субъектлары карала. Бу чорда Икътисади Советның 172 утырышы уздырылган, шул исәптән 93 кече һәм урта бизнес проектларын карау буенча.

Советлар эшмәкәрләр һәм хакимият арасында элемтә звеносы булып тора.

Зэй муниципаль районында бүгенге көндә кече һәм урта бизнесны үстерүнең түбәндәге проблемалары бар:

- норматив-хокукый базаның камил булмавы, салым системаларын гадиләштерү һәм оптимальләштерү таләп ителә;
- башлангыч эшмәкәрләрне комплекслы озата баруның житешсезлеге, ул бер яктан ресурсларга иреккә керү мөмкинлеген, ә икенче яктан төп белемнәрне алырга мөмкинлек бирер иде;

- күп кенэ кече һәм урта эшкуарлык субъектлары житәкчеләренә һәм шәхси эшмәкәрләренә хокукый, финанс, салым законнары мәсьәләләрендә әзерлек дәрәжәсе түбән;
 - бизнес инициативаларының житәрлек булмавы;
 - икътисади актив халыкның түбән эшкуарлык активлығы, шул исәптән икътисади хәлнең билгесезлеге аркасында;
 - кредит ресурсларының югары бәясе һәм залог тәмин ителеше булмау сәбәпле, кече һәм урта эшмәкәрлекнең финанс ресурсларына чикләнә торган керүе;
- Әлек үткәрелгән сораптырулар буенча, эшмәкәрләренә финанс ресурсларына керү проблемасы аһәмиятлеләге буенча беренче урынга бүлөп бирелгән.

Зәй районында кече һәм урта эшкуарлык субъектларына мәгълүмати ярдәм житмәү проблемасы кече һәм урта эшкуарлык субъектлары һәм эшкуарлыкка ярдәм инфраструктурасы катнашында семинарлар, конференцияләр, түгәрәк өстәлләр, конкурслар үткәрү, масса күләм мәгълүмат чараларында, Интернет челтәрендә КУЭС да мәгълүмати ярдәм күрсәтү юлы белән хәл ителәчәк.

Шуңа бәйле рәвештә, кече һәм урта бизнеска төбәк һәм дәүләт ярдәме системасы белән бәйләнештә кече һәм урта эшкуарлыкка комплекслы муниципаль ярдәм системасын үстерергә кирәк.

2.1. Икътисадның төрле сайланган секторларында КУЭ үсеше.

Хәзерге вакытта Зәй муниципаль районында 1386 кече урта эшкуарлык субъекты үз эшчәнлеген алып бара.

2024 ел башына Зәй муниципаль районында 289 кече, 3 урта предприятие, шулай ук 1094 шәхси эшмәкәр үз эшчәнлеген алып бара.

Кече эшмәкәрлек субъектлары саны 2022 ел белән чагыштырганда 42 берәмлеккә арткан.

Кече һәм урта предприятиеләрдә эшләүчеләренә уртача исемлек саны 2023 елда 6380 кеше тәшкил итте, бу эшчеләренә гомуми санының 22 проценты.

Кече һәм урта предприятиеләрдә уртача айлык хезмәт хакы 32,6 мең сум.

Таблица 1

Күрсәткечләрнең атамалары	2021 ел	2022 ел	2023 ел
Икътисади актив эшмәкәрлек субъектлары саны, шул исәптән:	1329	1344	1386
кече предприятиеләр, мең берәмлек	295	290	289
урта предприятиеләр, берәмлекләр	3	3	3
шәхси эшмәкәрләр, мең берәмлек	1031	1051	1094
Тулаем территорияль продуктта КУЭ өлеше, процентлар	6,6	11,6	11,8
КУЭ субъектлары буенча исемлек составы хезмәткәрләре саны, мең кеше	5183	5582	6380
Уртача айлык хезмәт хакы	29,68	31,86	32,65

Кече эшмәкәрлек субъектларының гомуми саныннан бүгенгә көндә район эшкуарлары Транспорт

һәм саклау (29,4%), сәүдә (28,6%), төзелеш (10,8%), авыл хужалыгы (6,1%), эшкәртү производствосы (4,6%), һөнәри, фәнни-техник эшчәнлек (3,5%), жәмәгать туклануы (2,4%), туризм (0,2%), ит (0,8%), кунакханә бизнесы (0,3%), башкалар (13,3%).

Эшкәртү производствосының иң мөһим предприятиеләре арасында ЗАО Заинский крекер (хезмәткәрләр саны 71 кеше) тора. Компания үз брендын эшләгән, үз продукциясенә бөтен линейкасын сертификацияләгән (50дән артык печенье һәм конфет чыгарыла). «Ашан» федераль чөлтәренә, «Тандер» АЖнә чыга. Башка республика һәм федераль чөлтәргә керү шартлары буенча эш алып бара. 2023 елда житештерү үсеше 75,8% тәшкил итте. Сәламәт туклану өчен төрле файдалы өстәмәләр белән «Хлебцы» продукциясенә яңа линиясен чыгару хисабына продукция ассортименты киңәйтелгән. Россия Оборона министрлыгы өчен Дәүләт заказы үтәлә.

Икмәк пешерү өлкәсендә 8 КУЭ эшли. «Зәй-икмәгә» ЖЧЖ (21 кеше) районның икмәк һәм икмәк – булка изделиелары житештерүчеләре арасында иң эресе (28 төр продукция чыгаралар, районда бу сегмент житештерү базарының 55% били). Продукциянең, хезмәтләрнең төп заказчылары: «Пятерочка» кибетләре, «Агроторг» ЖЧЖ, «Тандер» АЖ, «ТК Лето» ЖЧЖ, «Табыш» ЖЧЖ, «Ялта-Зай» ЦСП, «Школьное питание» ЖЧЖ. Продукцияне сату төбәкләре- Зәй, Азнакай, Әлмәт районнары.

Нефть чыгаруда кулланыла торган ингредиентлар житештерүче «Протон» ЖЧЖ продукциясе югары өстәмә кыйммәткә ия. Продукция «Татнефть» нең структур бүлекчәләрендә, Россиянең кече нефть компанияләрендә кулланыла. Предприятие планнарында Көнбатыш һәм Көнчыгыш Себер базарларына чыгу, бу төбәкләрдә нефть чыгаручы әйдәп баручы компанияләр белән контрактларны киңәйтү. Аз санлы булуына карамастан (40 кеше), бу КУЭ жирле бюджетның керем өлешен формалаштыруга зур өлеш кертә (ел саен ким дигәндә 10 млн.сум килә).

«Татнефть» ААЖ партнерларының берсе инде берничә ел нефть компанияләренә металл конструкцияләр ясау буенча заказларын үтәүче «Интерстрой» ЖЧЖ компаниясе булды.

Агач материалларын киптерү, кисү һәм кисү хезмәтләрен "Зәй агач эшкәртү цехы" аерым бүлекчәсе башкара.

«Автофаворит» ЖЧЖ поддоннар ясау белән шөгыльләнә. Төп заказчы Зәй предприятиесе ЖЧЖ филиалы Техно заводы.

Шулай итеп, районда барлыкка килгән икътисадның традицион структурасы Кече һәм урта бизнес предприятиеләре хисабына эшкәртү производстволары өлешен арттыру ягына үзгәрәчәк. Киләсе елларда икътисадның бу секторында ким дигәндә 60 яңа эш урыны булдырылачак. Шулай ук вакытта кече һәм урта бизнес эре бизнес өчен кызыклы булмаган эшчәнлек өлкәләрендә үсеш алырга планлаштыра. Бу, үз чиратында, тотрыклы салым керемнәрен тәэмин итәргә, яңа төр продукцияне һәм икътисади нишаларны динамик үзләштерергә мөмкинлек бирәчәк.

Районның кече һәм урта эшкәрүчеләргә ярдәм итүнең өстенлекле юнәлешләрен билгеләгәндә, житештерү секторына, мәгълүмати-коммуникацион технологияләр өлкәсендәге предприятиеләргә күбрәк игътибар бирергә, районның кече һәм урта предприятиеләренә инновацион активлыгына ярдәм итәргә кирәк.

Шуна бәйле рәвештә әлегә программаның иң мөһим максатларының берсе булып район икътисадын диверсификацияләүгә һәм үстерүгә ярдәм итү тора.:

- авыл хужалыгы продукциясен житештерү һәм беренчел эшкәртү; төрле сроклы азык-төлек житештерү;
- коммуналь һәм көнкүреш хезмәтләре күрсәтү;
- төзелеш материаллары житештерүне, шулай ук исәптән агач эшкәртү производствосын үстерү; халык куллану товарлары житештерү;
- ял, жәмәгать туклануы, спорт, мәктәпкәчә тәрбия һәм башка хезмәтләр өлкәсендә хезмәт күрсәтү.

2.2. Кулланучылар базарын үстерү.

Куллану базары Зәй муниципаль районының тормышны сәүдә, жәмәгать туклануы һәм көнкүреш хезмәтләре белән тәэмин итүнең мөһим сегментларының берсен биләп тора, халыкның икътисади үсешенә һәм мәшгульлеген арттыруга, Кече һәм урта бизнесны үстерүгә ярдәм итә, Зәй районы бюджетына зур өлеш кертә.

Кулланучылар базары башка базарларга турыдан-туры бәйле, акча керемнәренә, халыкның түләү сәләтенә йогынты ясый, товар-акча мөнәсәбәтләрен көйли һәм шуңа күрә кулланучылар

базарын нәтижәле үстерү шартларын булдыру районның икътисади сәясәтенең иң мөһим өлешләреннән берсе булып тора.

Зәй муниципаль районында кулланучылар базарының шактый үсеш алган инфраструктурасы формалашкан, ул тотрыклылык белән характерлана, территориаль яктан уңайлылык һәм халыкны азык-төлек, беренче кирәкле товарлар һәм хезмәтләр белән өзлексез тәмин итә.

Районның барлык торак пунктларында кулланучыга якин булган азык-төлек һәм азык-төлек булмаган товарларның стационар кибетләре эшли.

Район территориясендә 396 сәүдә объекты эшли. Райондагы кибетләренң төп өлеше товарларның катнаш ассортиментын сата. Азык-төлек һәм азык-төлек булмаган товарлар, ит, ит эшкәртү продукциясе сатуга; автомашиналарга запас частьләр сатуга; төзелеш һәм бизәү материаллары сатуга махсулашкан кибетләр бар.

Шәхси эшмәкәрләр һәм кече бизнес предприятиеләре район территориясендә уздырыла торган ярминкәләрдә актив катнашалар. Куллану базарында район товар житештерүчеләренң продукциясен алга сөрү максатыннан күргәзмәләр сатулар оештырыла.

2023 елның 9 аенда сәүдә предприятиеләренң товар әйләнеше 5950,7 млн.сум тәшкил итте, узган ел дәрәжәсенә карата үсеш 108,3% (5492,8 млн. сум).

Шәһәр территориясендә азык-төлек һәм азык-төлек булмаган товарлар төркемен сату буенча 1 базар урнашкан.

Зәй муниципаль районында 29690 кв. метр сәүдә мәйданлары бар. Мең кешегә 586,7 квадрат метр сәүдә мәйданы туры килә.

2023 елда Зәй муниципаль районында 4920 утыру урынына 81 жәмәгать туклануы предприятиесе, шуларның 43е жәмәгать туклануы предприятиесе. 2023 ел дәвамында 4 жәмәгать туклануы предприятиесе ачылды.

Эшмәкәрлек субъектлары санының үсеш потенциалы стационар булмаган сәүдә өлкәсендә, шул исәптән авыл жирлегенә күчмә, мобиль сәүдә өлкәсендә дә бар. Районның 83 торак пунктының 29ында яшәүчеләренң саны 50-100 кешедән артмый, анда стационар сәүдә житештерлек рентабельлек тәмин итми. Авыл жирлегенә күчмә сәүдәне Глушкова Л. Г., Леванова Г. Г. ШЭ ләре башкара. Бу өлкәгә эшмәкәрләрен, шул исәптән авыл жирлегеннән дә жәлеп итү күздә тотыла.

Шәһәрненң микрорайоннарында, парк зоналарында (Р.Ш. Фәрдиев исемендәге парк, «Зәй» елгасы яр буенда) стационар булмаган сәүдә объектлары, ял итү өчен товарлар прокаты буенча хезмәт күрсәтү нокталары, сувенир продукциясе, тундырма, азык-төлек пунктлары һәм башкалар урнаштыру күздә тотыла. Монда 2028 елга кадәр ким дигәндә 10 яңа эшкүарлык ноктасы булдыру күздә тотыла.

Икенче мөһим юнәлеш-жәмәгать туклануы өлкәсен (кафе, ресторан) үстерү. Кулланучылар базарының бу өлкәсендә 48 кече эшмәкәрлек субъекты эшли, шул исәптән 23 кафе -«Люкс», «Смак», «Кавказская кухня», Пиццерия «Флоренция», «Синьор Помидор», «Ихлас», «Носорог», «My family», «Автосуши», «Loft lounge», Кулинария «Мерси», «Эклер» һәм башкалар.

Якин киләчәктә кече бизнес субъектларына аутсорсинг сакланачак жәмәгать туклануы объектларын, шул исәптән авыл хужалыгы өлкәсендә дә аутсорсингга тапшыру күздә тотыла. Кече эшмәкәрлекнен кимендә 5 субъектын булдыру күздә тотыла.

Эшмәкәрлек активлыгының үсеш резервы булып кече бизнесны юл буендагы сервисны үстерүгә жәлеп итү тора. Бу «Золотой телец», «Родник», «Ивушка», «Зәй» кафеларын реконструкцияләү потенциалын куллану күздә тотыла. Бу чаралар эшмәкәрлек өлкәсендә өстәмә рәвештә ким дигәндә 15 яңа эш урыны булдырырга мөмкинлек бирәчәк.

Ярминкә эшчәнлегә уңышлы үсеш ала. Соңгы 12 ел дәвамында киләсе елның августыннан апреленә кадәр атна саен, шимбә көннәрендә 7 сәгатьтән 13 сәгатькә кадәр «Энергетик " мәдәният йортының үзәк мәйданында авыл хужалыгы продукциясен сату буенча ярминкәләр үткәрелә, аларда 40-50 крестьян-фермер хужалыгы, шәхси эшмәкәрләр, авыллардан үзмәшгульләр катнаша.

2.3. Яшьләр арасында эшмәкәрлекне үстерү.

Татарстан Республикасы Рәисе Р.Н.Миңнехановның «Перезагрузка» зур эшкуарлык форумында (26.03.2018 № ПР-74) катнашу йомгаклары буенча йөкләмәсен үтәү йөзеннән «Мәскәү Финанс - сәнәгать Университеты «Синергия» (алга таба - «Синергия» университеты) дәүләтнеке булмаган югары белем бирү шәхси белем бирү учреждениесе 8 һәм 10 сыйныф укучыларын гомуми белем бирү системасында эшкуарлык буенча электрон тест үткәрә.

Тестлар мәктәп укучыларында эшкуарлык эшчәнлеген алып бару омтылышларын билгеләү максатыннан үткәрелә.

«Синергия» университетыннан тестны эшләүчеләр һәм оештыручылар үз алдына бурычлар куя: укучының эшкуарлык тибындагы шәхес билгеләрен билгеләү; эшкуарлык эшчәнлегенә омтылучы укучыларның психологик портретын төзү; өстәмә белем бирү программасы буенча алга таба укыту өчен укучыларның шәхси, социаль һәм когнитив потенциалын бәяләү.

Тест узганнан соң катнашучылар шәхес характеристикасы буенча нәтижәләр һәм тест үтү турында электрон сертификат алачаклар.

Яшьләр эшкуарлыгы үсешендә «Зәй политехник колледжы» ГАПОУ мөһим әһәмияткә ия, колледж студентлары эшкуарлык эшчәнлегенә төп белемнәрен ала.

Колледж төрле конкурсларда һәм фәнни-гамәли конференцияләрдә катнаша, анда студентлар нәтижәләр күрсәтә. Урта һөнәри оешмалар студентлары өчен иң әһәмиятле конкурсларның берсе- профессионаллар. Профессионаллар чемпионатларында студентлар катнашында һөнәри осталык конкурслары үткәрелә. Аларның максаты-ил буенча һөнәри эзерлек һәм квалификация статусын һәм стандартларын күтәрү, бөтен дөнья буенча ярышлар үткәрү аша эшче һөнәрләргә популярлаштыру.

Зәй муниципаль районы Башкарма комитеты һәм халыкны эш белән тәмин итү үзәге программаны гамәлгә ашыру кысаларында эшкуарлык эшчәнлегенә нигезләре буенча индивидуаль консультациялар үткәрүне, тренинглар, укыту курслары оештыруны күздә тотта. Бизнес алып бару нигезләре турында хокукый грамоталылыкны һәм мәгълүматлылыкны арттыру. Шулай ук студентлар финанс грамоталылыгында катнашалар.

Яшьләргә эшкуарлыкка жәлеп итүгә һәм авылда хужалык итүнең кече формаларын үстерүгә ярдәм итүче чаралар комплексын үткәрү, шул исәптән укыту, мәгълүмат белән тәмин итү, конкурслар, ярминкәләр, конференцияләр үткәрү һ. б..

Яшьләргә эшкуарлык эшчәнлеген стимуллаштыру, эшкә урнашу проблемалары белән очрашкан гражданнарның мәшгульлегенә ярдәм итү.

Башлангыч эшкуарларга ярдәм чаралары-башлангыч эшкуарларга үз бизнесларын булдыру өчен грантлар. Яшьләргә үз бизнесларын булдыруда эшкуарлык инициативасына ярдәм итү

Эшсез гражданнар эшмәкәрлекне теркәү һәм үзмәшгульлек программасы буенча үсеш юлы белән үзмәшгульлекне оештыруда ярдәм итү.

Эшсез гражданнар санын киметү, үзмәшгульлекне арттыру, эшмәкәрлекне үстерү.

2.4. Сәнәгать паркларын үстерү һәм резидентларны жәлеп итү.

Зәй муниципаль районында житештерүнең төрле төрләре өлкәсендә кече һәм урта эшкуарлык субъектлары өчен шартлар тудыру максатыннан төрле милек формасындагы сәнәгать паркларын үстерү планлаштырыла.

Хәзерге вакытта районда прогресс сәнәгать паркы эшли, муниципаль район территориясендә яңа сәнәгать парклары булдыру өчен инвестиция проектларын һәм жир участкаларын гамәлгә ашыручы инвесторлар базасында планлаштырылган мәйданчык бар.

Прогресс сәнәгать паркы яңа продукция, шул исәптән эшкәртелгән калдыклардан житештерүгә юнәлдерелгән. Промпаркның идарәчесе булып шәхси эшмәкәр Шакиров Ришат Фәрит улы тора. 3 резидент эшли:

- "Олимп" ЖЧЖ: төзелеш калдыкларын рециклинглау буенча эшчәнлек алып бара;

- "Экопромсервис" ЖЧЖ: икенчел металл булмаган ресурсларны икенчел чималга утильләштерүне гамәлгә ашыра;

- «Каматрак " ЖЧЖ: автомобиль детальләре, узеллар һәм кирәк-яраклар белән ваклап сатуны гамәлгә ашыра;

2023 елда хезмәткәрләрнең гомуми саны 32 кеше.

Прогресс сәнәгать паркы ирекле ресурсларга ия, кирәкле күләмдә яңа резидентларны су, электр энергиясе белән тәмин итү, калдыкларны утильләштерү мөмкинлеге бар. 2023 елда сәнәгать паркы резидентлары тарафыннан 15 эш урыны булдырылган, 103,7 млн. сум инвестицияләнган.

2024 елда резидентлар тагын 15-20 эш урыны булдыру планлаштырыла.

«Экопромсервис» ЖЧЖ 2024 елда калдыкларны эшкәртү өчен өстәмә жиһазлар сатып алуга 32 млн. сум инвестицияләр кертергә планлаштыра.

Зәй муниципаль районы территориясендә яңа сәнәгать майданчыклары булдыру өчен буш майданнар да бар.

Зәй муниципаль районы Советы карары белән Зәй муниципаль районы милкендә булган, өченче зат хокукларыннан азат булган һәм кече һәм урта эшкуарлык субъектларына һәм үзмәшгуль гражданнарга бирү өчен билгеләнгән мөлкәт исемлеге расланды. Бу мәгълүмат массакуләм мәгълүмат чараларында һәм потенциал инвесторлар эзләү сайтында яктыртыла. <https://zaink.tatarstan.ru/perechen-imushchestva-nahodyashchegosya-v.htm>

2.5. Авыл хужалыгында кооперацияне үстерү.

Эшкә яраклы халыкның шактый өлеше авыл хужалыгы предприятиеләрендә, крестьян-фермер хужалыкларында, шулай ук шәхси ярдәмче хужалыкларда эшли.

Авыл хужалыгы төп тармак булып тора һәм район икътисадына зур өлеш кертә.

2023 ел ахырына районда 10330 шәхси хужалык исәпләнә, аларда 3650 баш сыер асрала, шул исәптән 1212 баш сыер, 61 крестьян-фермер хужалыгы эшли, аларга 6359 гектар сөрүлек беркетелгән, 382 баш сыер асрала, шул исәптән 12 сыер.

Районда 7 кооператив эшчәнлек алып бара: «Зәй» СПК (ит эшкәртү һәм ит ярымфабрикатлары эзерләү, яшелчәләр фасовкасы), «Агро-капитал» СПСК (суйгыч хайваннар итеннән һәм кош итеннән продукция житештерү), «Степной Зай» СПОК (үсемлекчелек өлкәсендә хезмәтләр күрсәтү), «Зәй» СПСК (сөт эшкәртү, яшелчә житештерү тозлы сырлар), СПЖК «Рыбхоз», СПССК «Система» (ит эшкәртү буенча), СПССПК «Адымнар» (бөртектә эшкәртү буенча).

Кошчылык белән 10 КФХ башлыгы шөгыйльләнә: ИП Миңнеханов Р.Ф., Әхмәтжанов И.И., Зәйнашев Д.К., Зәйнетдинов Ф.М., Мартемьянова Ч.Р., Мөхәммәтжанов А.Р., Мөхәммәтжанов Р. М., Фәсхетдинова Р. Я., Шакиров А. З., Мартемьянов М. Г.

Районда үз эшчәнлеген Татарстан Республикасында бердәнбер куянчы - Мельников Денис Олегович алып бара, ул 2023 елда 12816 баш куянчылык юнәлешен буенча гранд отты.

2023 елда безнең район кече хужалык формаларын үстерүгә 18 млн.961 мең сумлык субсидия алды. 2024 елда ЛПХ һәм КФХ үсешенә дәүләт ярдәме күрсәтүнең барлык финанс чаралары сакланып калган.

Зәй районының крестьян (фермер) хужалыклары, шәхси ярдәмче хужалыклары Татарстан Республикасы Авыл хужалыгы товарлары житештерүчеләренә ярдәм итүгә юнәлдерелгән республика авыл хужалыгы ярминкәләрендә даими катнаша. Авылда кече

эшмәкәрлекне үстерүнең мөһим юнәлешләренең берсе-авыл хужалыгы продукциясен житештерүдән, аны эшкәртүдән, товарлар житештерүдән һәм аларны кулланучыга житкерүдән ахыргы продуктны сату мәсьәләләрен комплекслы хәл итүгә юнәлдерелгән житештерү авыл хужалыгы кооперациясе.

Авыл хужалыгы кооперативлары санын тагын да арттыру максатыннан икътисади актив халык белән хужалык итүнең хокукый статусы, оештыру һәм теркәү тәртибе, әлеге формаларның өстенлекләре, дәүләт тарафыннан күрсәтелә торган дәүләт ярдәме чаралары турында мәгълүмат бирү буенча эш алып барыла, шулай ук башка кирәкле ярдәм күрсәтелә.

2.5. Милек ярдәме

Кече һәм урта эшкуарлык субъектларына (алга таба - КУЭ) милек ярдәме дәүләт хакимияте органнары һәм жирле үзидарә органнары эшчәнлегенә кече һәм урта бизнесны үстерү буенча өстенлекле юнәлешләренең берсе булып тора. «Россия Федерациясендә кече һәм урта

эшқуарлықны үстеру турында» 2007 елның 24 июлендәге 209-ФЗ номерлы Федераль законның 18 статьясы (алга таба - 209-ФЗ номерлы Закон) күрсәтелгән органнар тарафыннан дәүләт һәм муниципаль милек исемлеген раслауны күздә тотта.

Милек ярдәме КУЭ субъектлары арасында житештерү һәм административ биналар, биналар, жир участкалары, шул исәптән авыл хужалыгы билгеләнешендәге жирләрдән, транспорт чаралары, жиһазлар кебек милек төрлөрөнә карата таләп ителә.

КУЭ субъектлары мөлкәт ярдәмен алуны кыенлаштыра торган түбәндәге сәбәпләрне билгели: дәүләт яки муниципаль мөлкәт алу өчен мөрәжәгать иткәндә күп санлы документлар, мөлкәтне бирүнең озак сроклары, ярдәм алу тәртибенә билгесезлеге һәм мөлкәт һәм аны бирү процедуралары турында мәгълүматның булмавы.

КУЭ субъектларына мөлкәт ярдәме күрсәтү дәүләт һәм муниципаль мөлкәтне хужалык әйләнешенә жәлеп итүгә, кече һәм урта бизнесның мөлкәт базасын ныгытуга ярдәм итәчәк, шул ук вакытта аренда түләүләре, шулай ук арендаторлар тарафыннан мөлкәтне сатып алу хисабына бюджетның табышлылығын арттырачак.

2.4.1. КУЭ субъектларына милек ярдәме максатлары һәм бурычлары

«Кече һәм урта эшқуарлық һәм шәхси эшқуарлық инициативасына ярдәм» милли проекты паспорты 2024 елның 1 декабренә ташламалы шартларда бирелә торган милеккә, шул исәптән кулланылмый торган, нәтижәсез кулланыла торган яки билгеләнгән максат буенча кулланылмый торган объектларның гомуми санын тулыландыру хисабына, кече һәм урта эшқуарлық субъектларының керүен тәэмин итүне күздә тотта. Россия Федерациясе Хөкүмәтенең 2017 елның 31 гыйнварындагы 147-р номерлы боерыгы белән «Кече һәм урта эшқуарлықка ярдәм итү " максатчан моделә расланды, ул 2021 ел ахырына кадәр КУЭ субъектларына мөлкәти ярдәм күрсәтү юнәлешә буенча күрсәткеләрнең максатчан кыйммәтләрен билгели, шул исәптән исемлеккә кертелгән объектлар санының еллык үсешен 10% ка арттыра һәм КУЭ субъектларына арендага бирелгән мондый объектларның өлешен арттыра.

Мөлкәти ярдәмнең максаты-районның мөлкәти потенциалын куллану хисабына Зәй муниципаль районы территориясендә кече һәм урта бизнесны үстерүне стимуллаштыру.

Бүлекнең бурычлары булып:

- Зәй муниципаль районы муниципаль мөлкәте санын арттыру, КУЭ субъектларына (алга таба - исемлек)тапшыру өчен билгеләнгән мөлкәт исемлегендә;
- исемлеккә кертелә торган мөлкәт составын киңәйтү, аның сыйфатын яхшырту;
- исемлекләрдәге килешүләр нигезендә КУЭ субъектларына озак вакытлы милек (файдалану) итеп бирелә торган мөлкәт санын арттыру;
- - милекне арендага бирүнең ташламалы тәртибен камилләштерү;
- - милекне милеккә (файдалануга) бирү процедураларының гадиләштерелүен һәм ачыклығын арттыру.

2.4.1. 2024 елның 1 гыйнварына кече һәм урта эшқуарлық субъектларына мөлкәти ярдәм күрсәтү буенча эш торышы

Ярдәм итү формаларының берсе-кече һәм урта эшқуарлық субъектларына милек ярдәме, шул исәптән муниципаль милекне арендага бирү. 2023 елда 2559,5 кв. м. күчемсез милек арендага бирелгән, шуларның 2252,9 кв.м. кече һәм урта эшқуарлық субъектларына, бу арендага бирелгән мөлкәтнең гомуми мәйданының 88% тәшкил итә. Соңгы 3 елда районда 32 аукцион үткәрелгән, нәтижәләр буенча 47 Берәмлек Күчемсез һәм күчемле милек сатылган, шуларның 7 берәмлеген эшмәкәрлек субъектлары сатып алган.

Зәй муниципаль районының рәсми сайтында эшмәкәрләр өчен районда буш торган мәйданнар турында мәгълүмат урнаштырылган.

Муниципаль идарә итү һәм идарә итү принциплары һәм өстенлекләре

КУЭ субъектларына милек ярдәме күрсәткәндә Зәй муниципаль районы милке. Зәй муниципаль районы территориясендә МСП субъектларына милек ярдәме күрсәтү түбәндәге принципларга нигезләнә:

мәгълүмати ачыклык (транспарентность): «Интернет» челтәрендәге рәсми сайтларда Зәй муниципаль районы муниципаль мөлкәте реестрына кертелгән мөлкәт турында, исемлеккә кертелгән мөлкәт турында, милек ярдәме күрсәтүне көйләүче хокукый актлар һәм мондый актлар проектлары турында, КУЭ субъектлары өчен мөлкәтне алга этәрү буенча реклама һәм мәгълүмати кампанияләр үткәрү турында мәгълүмат урнаштыру;

КУЭ субъектларының милек ярдәме алуга тигез керү мөмкинлеге: КУЭ субъектларына милек бирү һәм (яки) файдалануга милек бирү турында карарлар эзерләү, кабул итү һәм үтәү процессында Конкуренцияне яклау турында Россия Федерациясе законнары таләпләрен үтәү; исемлекне арендага алынган муниципаль милекне сатып алуга КУЭ субъектларының өстенлекле хокукы гамәлгә ашырылган мөлкәтне алмаштыру максатыннан ел саен яңа объектлар белән тулыландыру;

исемлеккә кертелгән мөлкәтнең ихтыяжы: КУЭ субъектларына озак вакытлы арендага бирелә алмаган яки эшкуарлык эшчәнлегенә алып бару өчен кулланыла алмаган мөлкәт исемлегенә кертүнең рөхсәт ителмәве;

аренда килешүе төзү хокукына, мондый сатулар үткәрү инициативасы белән гариза принцибын кулланырга, аның субъектларына КУЭ аукционнарда тәкъдим итү юлы белән исемлеккә кертелгән мөмкин кадәр күбрәк мөлкәтне аренда мөнәсәбәтләренә жәлеп итү.

2.4.1. КУЭ субъектларына мөлкәти ярдәм күрсәтү өлкәсе эшчәнлеген норматив хокукый тәмин итү буенча чаралар

КУЭ субъектларына милек ярдәме күрсәтүне норматив хокукый тәмин итү 209-ФЗ номерлы Законның 18 статьясы нигезләмәләренә нигезләнгән. «Кече һәм урта эшкуарлык субъектларына мөлкәт ярдәмен киңәйтү максатларында Россия Федерациясенә аерым закон актларына үзгәрешләр кертү турында» 2018 елның 3 июлендәге 185-ФЗ номерлы Федераль законы белән кертелгән үзгәрешләргә исәпкә алып (алга таба-185-ФЗ номерлы Закон) исемлеккә муниципаль милектә булган жир кишәрлекләре, шулай ук хокукта беркетелгән муниципаль милек кертелгән мөмкин муниципаль унитар предприятиеләр, учреждениеләр өчен хужалык алып бару яки оператив идарә итү.

Зәй муниципаль районында КУЭ субъектларына мөлкәти ярдәм күрсәтү өлкәсендә түбәндәге норматив хокукый актлар гамәлдә:

- Татарстан Республикасы Зәй муниципаль районы Советының 2017 елның 5 июлендәге 215 номерлы " Кече һәм урта эшкуарлык субъектларына, шулай ук физик затларга озак вакытлы нигездә файдалануга бирү өчен Татарстан Республикасы Зәй муниципаль районы муниципаль мөлкәтен (хужалык алып бару хокукыннан, оператив идарә итү хокукыннан тыш өченче зат хокукларыннан азат булган муниципаль мөлкәт исемлегенә кертелгән) арендага бирү тәртибе турында, шәхси эшмәкәрләр булмаган һәм махсус салым режимын кулланган "һөнәри керемгә салым" карары (үзгәрешләр һәм өстәмәләр белән);

- Зәй шәһәре Советының 2017 елның 15 ноябрәндәге 92 номерлы «Зәй муниципаль районы Зәй шәһәре милкендә булган һәм өченче затлар хокукларыннан азат (кече һәм урта эшкуарлык субъектларының мөлкәт хокукларыннан тыш) кече һәм урта эшкуарлык субъектларына һәм инфраструктураны тәшкил итүче оешмаларга озак вакытлы нигездә хужалык итү һәм (яки) файдалану өчен билгеләнгән мөлкәт исемлегенә турында Кече һәм урта эшкуарлык субъектларына ярдәм» карары.

2.4.1. Муниципаль милек турында мәгълүматның уңайлылыгын арттыру, аны исәпкә алуны камилләштерү

Россия Федерациясе Президентының йөкләмәләре нигезендә, Россия Федерациясе Дәүләт Советының 2018 елның 5 апрелдә конкуренцияне үстерү мәсьәләсе буенча

утырышында бирелгән мәгълүматларга ярашлы. (2018 елның 15 маендагы ПР-817ГС номерлы йөкләмәләр исемлегенә) Россия Федерациясе субъектларының һәм муниципаль берәмлекләренең рәсми сайтларында «Интернет» челтәрендә Россия Федерациясе субъектларының дәүләт милкендә булган объектлар, муниципаль милектә булган объектлар, шул исәптән объектларның атамалары, аларның урнашуы, характеристикалары һәм максатчан билгеләнеше, өченче затларның хокукларын куллануны һәм йөкләүне чикләү турында мәгълүмат урнаштырылырга тиеш.

Муниципаль милек объектлары турындагы мәгълүматлар «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендәгә рәсми сайтларда күчмәсез милек объектына хокукларны чикләү (йөкләү) яки күрсәтелгән объектка милек хокукын туктату датасыннан жиде көн эчендә актуальләштерелергә тиеш.

2.4.4. Исемлеккә кертелгән муниципаль милекне бирү буенча эшне камилләштерү

- Исемлеккә кертелгән муниципаль милекне бирү буенча эшнең максаты-мөлкәт исемлеккә кертелгән көннән алып бер елдан да соңга калмыйча мөмкин кадәр күбрәк аренда килешүләре төзү. Бу максатка ирешү өчен түбәндәгә адымнар гамәлгә ашырылачак:
- потенциал арендаторларга милек турында мәгълүмат бирү, шул исәптән фотолар, техник документация, шулай ук реклама характерындагы материаллар;
- милекне арендага бирү буенча сатулар үткөрү турында Карар кабул иткәндә гариза принцибын куллану;
- КУЭ субъектларына сату-алуларда һәм милек бирү процедураларында катнашу буенча методик материаллар эшләү һәм бирү.

3. ТЕРРИТОРИЯНЕҢ ИНВЕСТИЦИОН ЖӘЛЕП ИТҮЧӘНЛЕГЕН БӘЯЛӘУ, ЭШКУАРЛЫКНЫ ҮСТЕРҮ ЮНӘЛЭШЛӘРЕ ҺӘМ КОНКРЕТ ЧАРАЛАР ИСЕМЛЕГЕ

Хәзерге вакытта инвестицияләр жәлеп итү темасы федераль һәм региональ дәрәжәдә иң күп фикер алышуга әверелә. Шунны истә тотарга кирәк, нинди дә булса төбәк икътисадына инвестицияләр күләмен арттыру мәсьәләсе күтәрелгәндә, сүз конкрет муниципаль берәмлек территориясенә инвесторлар жәлеп итү турында бара.

Районның инвестицион жәлеп итүчәнлегенә төп шартлары булып уңай инвестицион климат булдыру тора.

Инвестицияләр жәлеп итү максатыннан район житәкчеләгә даими нигездә потенциал россия һәм чит ил инвесторлары белән очрашулар оештыра.

Инвесторлар белән хезмәттәшлектә дәүләт ярдәме системасын камилләштерү һәм административ киртәләргә жинү кысаларында Зәй муниципаль районы Башлыгының «Татарстан Республикасы Зәй муниципаль районы башлыгы каршында инвестицион климатны яхшырту буенча Ижтимагый совет төзү турында» 2014 елның 21 гыйнварындагы 03 номерлы карары кабул ителде, 2023 елның 28 декабрендәгә 218 номерлы үзгәрешләре кертелде.

Советның төп бурычлары булып:

- Муниципаль районның инвестицион сәясәте стратегиясен һәм тактикасын эшләү, муниципаль район территориясендә инвестицион эшчәнлекнең өстенлекле юнәлешләрен билгеләү;
 - Муниципаль район территориясендә инвестицион эшчәнлекнең нәтижәлелеген арттыру һәм инвестицион климатны яхшырту буенча тәкъдимнәр эшләү;
- Үсешнең өстенлекле юнәлешләре буенча тәкъдимнәр эшләү

муниципаль район;

- Муниципаль районның социаль-иқтисады үсешенә өстенлекле юнәлешләре буенча инвестицион проектларны сайлап алу буенча конкурс үткәрү;

- Инвесторларга гарантияләр бирү механизмнарын, инвестицияләрне иминиятләштерү мөмкинлекләрен һәм муниципаль районның инвестицион жәлеп итүчәнлеген арттыруның башка механизмнарын үстерү һәм камилләштерү;

- Муниципаль район территориясендә житештерү көчләрен рациональ урнаштыру өчен шартлар тудыру.

Моннан тыш, районда инвестицион эшчәнлекне регламентташтыручы һәм районның инвестицион жәлеп итүчәнлеген яхшыртуучы норматив-хокукый актлар эшләнгән һәм кабул ителгән.

Зәй муниципаль районы Башлыгының 2014 елның 6 мартындагы 21 номерлы карары белән Зәй муниципаль районының Инвестиция декларациясе расланды.

Декларация инвесторлар һәм жирле хакимият органнары арасында хокук мөнәсәбәтләре төзү принципнарын билгели, жирле үзидарә органнары компетенциясе чикләрендә инвестицияләрне яклауны гарантияли. Муниципаль берәмлекләр түбәндәге чараларны гамәлгә ашыру өчен җаваплы:

төзелешкә һәм территорияль планлаштыруга рөхсәт алу;

- жир кишәрлекләрен һәм күчәмсез милек объектларын кадастр исәбенә кую;

электр челтәрләренә тоташтыру (технологик тоташтыру) ;

газ челтәрләренә тоташтыру (технологик тоташтыру).

Биредә бурычлар аңлашыла: планлаштыру буенча документлар эзерләүне гадиләштерү, проектлау һәм төзелеш срокларын кыскарту, шул исәптән электрон сервислар хисабына.

Зәй муниципаль районы сәнәгать үсеш алган район булып тора. Шәһәр һәм район территориясендә энергетика, нефть чыгару, машина төзелеше, азык-төлек һәм эшкәртү сәнәгате предприятиеләре, шулай ук төзелеш индустриясе предприятиеләре урнашкан.

Район иқтисады сәнәгать һәм авыл хужалыгы житештерүенә нигезләнә. Районның сәнәгать житештерүе түбәндәге тармаклардан тора: электр энергетикасы («Зәй ГРЭСы» Татэнерго АЖ филиалы), автомобиль төзелеше («Аккурайд Уилз Россия» ЖЧЖ), азык-төлек һәм эшкәртү сәнәгате («Зәй крекеры» ЖЧЖ, «Зәй шикәре» АЖ), минераль жылылык һәм тавыш изоляцияләү материаллары житештерү (ЖЧЖ филиалы "ТЕХНО заводы), төзелеш индустриясе предприятиеләре (ЖЧЖ «Зәй кирпич заводы», ЖЧЖ «Зәй керамзит»). Авыл хужалыгы үсемлекчелек тармагына юнәлдерелгән. Районда эре авыл хужалыгы житештерүчеләре «Агрофирма Зәй шикәре «ЖЧЖ», Агрофирма Восток «ЖЧЖ, «Агрофирма Зәй» ЖЧЖ, «Зәй элеваторы» ЖЧЖ, «Зәй ХПП» ААЖ эшчәнлек алып бара.

«Татарстан Республикасының Территорияль иқтисади сәясәте концепциясе» кысаларында уздырылган Татарстан Республикасының иқтисади районлаштыруына ярашлы, Зәй муниципаль районы һәм Зәй шәһәре Татарстан Республикасы Яр Чаллы агломерациясе составына керә. Зәй шәһәре сәнәгать һәм иқтисади яктан үсеш алган шәһәрләр янында урнашкан, мәсәлән, Яр Чаллы, Түбән Кама, Әлмәт, бу шәһәрдә сәнәгать үсеше өчен уңай шартлар тудыруга ярдәм итә.

Зәй муниципаль районы территориясе буенча Татарстан Республикасының 10 нчы административ берәмлеге. Районның мәйданы 1900 кв.км тәшкил итә, төзелгән территорияләр 3,8%, су өслеге 1,1%, урман 25%, авыл хужалыгы билгеләнешендәге жирләр 64%, башка территорияләр (ачык ландшафтлар) 5,1%.

Зәй районында кече һәм урта эшкуарлыкны үстерүнең өстенлекле юнәлешләре булып:

1. Төзелеш материаллары житештерү (кирпеч, бетоннан эшләнгән әйберләр, брусчатка, Металл профиль, профнастил һ.б.).

2. Агач эшкәртү, шул исәптән беренчел һәм икенчел агач материалларын эшкәртү (агач материаллары, шпон, мебель, балта осталыгы-төзелеш эшләнмәләре һ.б.).

3. Нефть сервисы предприятиеләрен үстерү. Нефть сервисы хезмәтләре исемлеген киңәйтү һәм аларны Россия һәм чит ил базарларына чыгару.

4. Хезмәт күрсәтү һәм социаль өлкәдә хезмәт күрсәтү буенча эшкуарлык, көнкүреш хезмәтләре, жәмәгать туклануы, күнел ачу һәм ял итү, медицина һәм белем бирү хезмәтләре, шул

исәптән мәктәпкәчә тәрбия, транспорт хезмәтләре.

5. Авыл хужалыгы продукциясе (сөт, ит, балык, яшелчә, жиләк-жимеш, жиләк-жимеш, бөртекле һәм майлы культуралар һ.б.) житештерүдә эшкуарлык.

6. Шикәр пешерү калдыкларыннан продукция житештерү. Продукцияне саклау һәм фасовкалау турыдан-туры кулланучыларга сату максатларында. Гранулланган чүпрә, катнаш азык һ. б. житештерү белән калдыкларны эшкәртүне оештыру.

1. Азык-төлек сәнәгатен үстерү, шул исәптән:

1.1. Сөт сәнәгатен үстерү, шул исәптән сөт продуктлары, сырлар, май, сөт консервалары житештерү.

1.2. Ит сәнәгатен үстерү, шул исәптән колбаса эйберләре, ярымфабрикатлар (котлетлар, пельмени һ. б.) житештерү. Жиләк-жимеш, яшелчә продукциясен эшкәртү.

1.3. Бөртекле, кузаклы һәм майлы культураларны эшкәртү, шул исәптән ярма, он, көнбагыш мае житештерү, продукцияне консервлау һәм төрү.

2024-2028 елларга Татарстан Республикасы Зәй муниципаль районында кече һәм урта эшкуарлыкка ярдәм итү муниципаль программасының төп чаралары исемлегенә Кушымтада китерелгән.

4. РИСКЛАРНЫ БӘЯЛӘУ, АЛАРНЫ КИМЕТҮ ЧАРАЛАРЫ

Муниципаль берәмлекнең социаль-икътисади үсешен анализлау нигезендә соңгы елларда муниципаль берәмлекнең социаль - икътисади үсешенә турыдан-туры бәйлә булган берничә төп куркыныч ачыкланды.

Эчке хәвеф-хәтәрләр:

- 1) программаны гамәлгә ашыру процессын идарә итү һәм оештыруның нәтижәсезлеге;
- 2) Программа чараларын нәтижәле гамәлгә ашыру өчен кирәкле урта һәм югары звено кадрларының профессиональ дәрәжәсе житәрлек түгел;
- 3) программаны гамәлгә ашыру барышында ведомствоара координациянең булмавы яки житешсезлеге;
- 4) «Арзан» кредит ресурсларын жәлеп итү буенча чикләүләр, шул исәптән милекчеләрнең кредитлануы аркасында.

Эчке хәвеф-хәтәрләрне идарә итү чаралары:

- 1) Программа нигезләмәләрен һәм чараларын гамәлгә ашыруны контрольдә тоту һәм идарә итүнең нәтижәле системасын эшләү һәм кертү, бюджет акчаларын куллануның нәтижәлелеген бәяләү;
- 2) дәүләт программасын гамәлгә ашыруның нәтижәлелеген һәм нәтижәлелеген мониторинглау;
- 3) кадрларны әзерләү һәм яңадан әзерләү;
- 4) муниципаль программаны гамәлгә ашыру барышында ведомствоара координация буенча чаралар эшләү;
- 5) кредит учреждениеләре, эшмәкәрлеккә ярдәм итү фондлары, ТР Гарантия фонды белән «арзан» кредит ресурсларын жәлеп итү һәм гарантияләр бирүнең альтернатив механизмнарын бергәләп эшкәртү.

Тышкы хәвеф-хәтәрләр :

- 1) икътисади үсеш темпларының кимүе (илнең үсеш масштабында республиканың әһәмиятенә кимүе, табигий монополияләр хезмәтләренә тарифларның еллык үсеше һ. б.);
- 2) эчке һәм тышкы конъюнктураның начарлануы, инфляциянең көчәйүе, банк системасы кризисы, муниципаль программаның финанслау күләменә кимүе, тулы финанслауның булмавы, бизнесны үстерү өчен әйләнешле акчаларның житмәве һәм кредит ресурсларына чикләнгән керү;
- 3) муниципаль берәмлектә социаль - демографик хәл (эшкә сәләтле хезмәт ресурслары дефициты);
- 4) табигий куркынычлар.
- 5) кече эшмәкәрлек субъектларының (техник, житештерү, финанс) зәгыйфь ресурс базасы.

Тышкы хәвеф-хәтәрләрне идарә итү чаралары:

1) муниципаль программаны үтәүнең тышкы һәм эчке мохитенә комплекслы анализ үткәрү, кирәк булганда муниципаль программа чараларын бәяләү һәм сайлап алу критерийларын яңадан карап чыгу;

2) микрокредитлауны үстөрүне стимуллаштыру, микрофинанс оешмалары челтәрен киңәйтү, кредит продуктларын киңәйтү, шәхси инвесторлар өчен муниципаль программа чараларының инвестицион жәлеп итүчәнлеген арттыру буенча чараларны эзерләү һәм үткәрү;

3) муниципаль программаның максатчан күрсәткечләренә ирешүгә йогынты ясый торган тискәре факторлар барлыкка килгәч, муниципаль программага оператив үзгәрешләр кертү;

4) кадрларны эзерләү һәм яңадан эзерләү;

5) район икътисады үсеше юнәлешләрен диверсификацияләү.

5. ПЛАНИРУЕМАЯ ЭКОНОМИЧЕСКАЯ ЭФФЕКТИВНОСТЬ ПРОГРАММЫ, УПРАВЛЕНИЕ ПРОГРАММОЙ И КОНТРОЛЬ ЗА РЕАЛИЗАЦИЕЙ

Максатка ирешү һәм программаның бурычларын хәл итү түбәндәге нәтижеләрне алырга мөмкинлек бирәчәк:

- Зәй муниципаль районында икътисади һәм социаль тотрыклылыкның иң мөһим элементларының берсе буларак Кече эшмәкәрлекне булдыруны һәм тотрыклы эшчәнлекне стимуллаштыручы уңай икътисади мохит формалаштыру;

- кече бизнеска салым һәм административ йөкләнешне оптимальләштерү;

- милек хокукларын яклау;

- эшкуарлык эшчәнлеген легальләштерү;

- кече эшмәкәрлек секторына инвестицияләренә жәлеп итү һәм стимуллаштыру;

- товар базарын конкурентлыкка сәләтле продукция һәм жирле житештерү хезмәтләре белән тутыруны тәмин итәргә;

- кече һәм урта эшкуарлык субъектларының конкурентлыкка сәләтлелеген арттыру;

- яңа эшләнмәләренә стимуллаштыру һәм яңа технологияләренә үзләштерүгә ярдәм итү;

- КУЭ субъектлары тарафыннан мәгълүмати технологияләренә куллануны киңәйтү;

- кече эшмәкәрлекнең социаль жаваплылыгын арттыру;

- эшкуарлык эшчәнлегенә кызыксынуны арттыру хисабына халыкның эшлекле активлыгын үстөрү;

- КУЭ ка ярдәм итү инфраструктурасын үстөрү;

административ киртәләренә һәм КУЭ үсешен тоткарлаучы киртәләренә бетерүгә ярдәм итүгә юнәлдерелгән механизмнарны үстөрү.

Программа чараларын гамәлгә ашыру нәтижәсендә 2024-2028 еллардагы тупланма нәтижәгә түбәндәге күрсәткечләргә ирешү күздә тотыла:

- кече һәм урта эшмәкәрлек өлкәсендә эшләучеләр санын, шәхси эшмәкәрләренә дә кертеп, 10,0 дан артыкка арттыру%;

- районның тулаем территориаль продуктында кече һәм урта эшкуарлык өлешен 2023 ел дәрәжәсенә карата 12,0% ка арттыру;

- кече һәм урта предприятиеләр санын 5,4 кә арттыру%;

- шәхси эшмәкәрләр санын, шул исәптән үзмәшгульләр санын 2,4 кә арттыру%; Программаны гамәлгә ашыру барышында әлеге күрсәткечләр төзәтелә ала.

Программаны гамәлгә ашыру нәтижәсендә барлыкка килгән социаль һәм икътисади нәтижеләр Зәй муниципаль районының социаль-икътисади үсешенә уңай йогынты ясаычак.

Бюджет акчаларын куллану нәтижеләлеген бәяләү программаның максатчан индикаторларын һәм күрсәткечләрен куллану нигезендә үткәреләчәк.

Нәтижеләлек дип программаны гамәлгә ашыру хисабына планлаштырылган күрсәткечкә ирешү дәрәжәсе аңлатыла, ул күрсәткечләрнең чын кыйммәтен аларның планлы кыйммәтләре белән чагыштыру юлы белән үлчәнә.

Программа чараларын гамәлгә ашыру тискәре экологик нәтижәләргә китермәячәк.

Программаны гамәлгә ашыруда жирле үзидарә органнары, эшмәкәрлеккә ярдәм инфраструктурасын оештыру, мәгариф учреждениеләре катнаша. Башкаручылар билгеләнгән чараларны вакытында үтәү, куелган бурычларны уңышлы хәл итү, бүлөп бирелгән акчаларны рациональ куллану өчен җаваплы.

Программаны гамәлгә ашыру белән Зәй муниципаль районы Башкарма комитетының икътисад бүлегә идарә итә.

Икътисад бүлегә:

Программа чараларын планлаштыруны, үзара хезмәттәшлекне, координацияләүне һәм гамәлгә ашыруны контрольдә тотуны оештыра;

программа чаралары исемлеген, максатчан индикаторларны һәм программаның нәтижәлелегә күрсәткечләрен, чаралар буенча чыгымнарны һәм аның башкаручылары составын әзерләүне һәм төгәлләүне гамәлгә ашыра;

- программаны гамәлгә ашыру барышы турында хисап алып бара һәм билгеләнгән тәртиптә тиешле республика министрлыкларына хисап җибәрә.

Программаны гамәлгә ашырганда территориаль үсеш бүлегә аның чараларын башкаручылар белән хезмәттәшлек итә. Программа чараларын башкаручылар чараларны вакытында һәм сыйфатлы башкару, аны гамәлгә ашыруга бүлөп бирелгән финанс чараларын рациональ һәм максатчан куллану өчен җаваплы.

Зәй муниципаль районында эшкуарлыкны үстерү һәм программа күрсәткечләренә ирешү нәтижәләре ел саен районның социаль-икътисади үсеше нәтижәләре турындагы бүлек хисабына кертелә.

2024-2028 ЕЛЛАРГА ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ЗЭЙ МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫНДА КЕЧЕ ҺӘМ УРТА ЭШКУАРЛЫККА ЯРДӘМ ИТҮ МУНИЦИПАЛЬ ПРОГРАММАСЫНЫҢ ТӨП ЧАРАЛАРЫ ИСЕМЛЕГЕ

Бурычның исеме	Төп чараларның атамалары	Программа чараларын башкаручы	Төп чараларны үтәү вақыты	Программа ндикаторлары
1	2	3	4	5
1. Кече эшқуарлыкны нәтижәле үстерү өчен хокукий базаны камилләштерү һәм административ киртәләрне киметү	Кече эшмәкәрлек өлкәсендә закон чыгару һәм норматив-хокукий актлар проектларына тәкъдимнәр, гамәлдәге норматив-хокукий актларга үзгәрешләр һәм өстәмәләр кергү турында тәкъдимнәр әзерләү	Зәй муниципаль районы Башкарма комитеты, жирле үзидарә органнары, Зәй муниципаль районында эшмәкәрләр Советы	2024-2028 еллар	2024 ел -10% 2025 ел 15% 2026 ел -20% 2027 ел -25% 2028 ел -30%
	Зәй муниципаль районы Башкарма комитетының дәүләтнеке булмаган ижтимагый фондлар, берләшмәләр һәм ассоциацияләр белән үзара хезмәттәшлек итү ысулларын эшләү, шул исәптән кече эшмәкәрлеккә һәм кече хужалык итү формаларына ярдәм итү өлкәсендә үзара хезмәттәшлек турында килешүләр төзү	Зәй муниципаль районы Башкарма комитеты, жирле үзидарә органнары, Зәй муниципаль районында эшмәкәрләр Советы	2024-2028 еллар	
	Кече эшқуарлык үсешенә комачаулаучы административ киртәләрне бетерү. Контроль-рөхсәт практикасын оптимальләштерү аша дәүләт, кулланучылар һәм эшмәкәрләр мәнфәгатьләрен берләштерүне тәмин итү.	Зәй муниципаль районы Башкарма комитеты, жирле үзидарә органнары, Зәй муниципаль районында эшмәкәрләр Советы	2024-2028 еллар	
	Коррупциягә каршы торуга юнәлдерелгән чараларны камилләштерү турында киңәшләр әзерләү	Зәй муниципаль районы Башкарма комитеты, жирле үзидарә органнары, Зәй муниципаль районында эшмәкәрләр Советы	2024-2028 еллар	
2. Кече һәм урта эшқуарлыкка ярдәм инфраструктурасын үстерү	1. Эшмәкәрләргә бизнесны ачу, алып бару һәм үстерү мәсьәләләре буенча консультацияләр бирү	Зәй муниципаль районы Башкарма комитетының икътисад бүлегә	2024-2028 еллар	2024 ел -60% 2025 ел -65% 2026 ел -70% 2027 ел -75% 2028 ел -80%
	2. Кече эшмәкәрлеккә ярдәм мәсьәләләре буенча белем бирү семинарлары оештыру	Зәй муниципаль районы Башкарма комитетының икътисад бүлегә	Кирәк булганда 2024-2028 еллар	

	3. Урта һәм кече предприятиеләр житәкчеләре һәм хезмәткәрләре өчен семинарлар, "түгәрәк өстәлләр" үткәрү	Зәй муниципаль районы Башкарма комитетының икътисад бүлеге	Ярты елга бер тапкыр 2024-2028 еллар	
	4. Эшмәкәрләрнең дәүләт һәм муниципаль хакимият органнары белән очрашуларын оештыру	Зәй муниципаль районы Башкарма комитетының икътисад бүлеге	Ярты елга бер тапкыр 2024-2028 еллар	
	5. Гамәлгә ашырыла торган программалар һәм чаралар турында массакүләм мәгълүмат чараларында мәгълүмат урнаштыру	Зәй муниципаль районы Башкарма комитетының икътисад бүлеге	2024-2028 еллар	
	6. Эшмәкәрләргә Татарстан Республикасынан читтә эшлекле мөнәсәбәتلәр урнаштыруда ярдәм итү	Зәй муниципаль районы Башкарма комитетының икътисад бүлеге	2024-2028 еллар	
	7. Эшмәкәрләргә муниципаль заказларны үтәүдә катнашуга жәлеп итү	Зәй муниципаль районы Башкарма комитетының икътисад бүлеге	2024-2028 еллар	
	8.44-ФЗ буенча урта һәм кече предприятиеләр житәкчеләре һәм хезмәткәрләре өчен белем бирү семинарлары үткәрү	Зәй муниципаль районы Башкарма комитетының икътисад бүлеге	2024-2028 еллар	
	9. Районның уңышлы эшкуарлары һәм гомуми белем бирү мәктәпләренең өлкән сыйныф укучылары очрашуларын үткәрү	Зәй муниципаль районы Башкарма комитетының икътисад бүлеге	2024-2028 елларны планлаштыруга карап.	
	10. Зәй муниципаль районының рәсми сайтында мәгълүматны актуальләштерү	Зәй муниципаль районы Башкарма комитетының икътисад бүлеге	2024-2028 еллар	
3. Инженерлык инфраструктурасы объектларын булдыру һәм инвестиция проектларын гамәлгә ашыру өчен кече һәм урта бизнесның кирәкле	1. Шәхси сәнәгать майданчылары булдыруда ярдәм итү.	Зәй муниципаль районы Башкарма комитетының икътисад бүлеге Шәхси инвесторлар	Даими 2024-2028 еллар	2024 ел -10% 2025 ел -10% 2026 ел -20% 2027 ел -20% 2028 ел -20%
	2. Федераль максатчан программаларда катнашу өчен инженерлык инфраструктурасы объектларын булдыру буенча тәкъдимнәр эшләү	Зәй муниципаль районы Башкарма комитетының икътисад бүлеге	2024-2028 еллар	

ресурсларга керу системасын яхшырту	3. Инженерлык челтэрлэренэ тоташу мэсьэлэлэрен хэл итүдэ консультациялэр бирү һәм ярдэм итү	Зэй муниципаль районы Башкарма комитетының икътисад бүлеге, Торак-коммуналь хужалык, төзелеш, транспорт, энергетика, элемтә һәм юл хужалыгы бүлеге	2024-2028 еллар	
	4. Инвентаризация һәм инвестицион-кызыклы объектларны анализлау	Зэй муниципаль районы Башкарма комитетының икътисад бүлеге, Торак-коммуналь хужалык, төзелеш, транспорт, энергетика, элемтә һәм юл хужалыгы бүлеге, милек һәм жир мөнәсәбәтләрә палатасы, жирле үзидарә органнары.	2024-2028 еллар	
	5. Инвестицион проектларны гамәлгә ашыру өчен жир кишәрлеклэренэ документлар эзерләү буенча эшлэр	Зэй муниципаль районы Башкарма комитетының икътисад бүлеге, Торак-коммуналь хужалык, төзелеш, транспорт, энергетика, элемтә һәм юл хужалыгы бүлеге, милек һәм жир мөнәсәбәтләрә Палатасы, авыл жирлекләрә башлыклары.	2024-2028 еллар	
	7. Авыл хужалыгы куллану кооперативларын төзү	Зэй муниципаль районы Башкарма комитетының икътисад бүлеге, Зэй муниципаль районы авыл хужалыгы һәм азык-төлек идарәсе, жирле үзидарә органнары.	2024-2028 еллар	
4. Кече һәм урта эшкуарлык субъектларына финанс һәм милек ярдәме чараларын гамәлгә ашыру	Зэй муниципаль районында кече эшмәкәрлек субъектларына дәүләт ярдәме кысаларында чараларны гамәлгә ашыруда федераль һәм республика дәүләт хакимияте структураларына ярдәм итү	Зэй муниципаль районы башкарма комитеты, жирле үзидарә органнары.	2024-2028 еллар	2024 ел -20% 2025 ел -25% 2026 ел -30% 2027 ел -35% 2028 ел -40%

	Район икътисадының өстенлекле юнәлешләрэн үстерү максатларында Зэй муниципаль районында кече эшмәкәрлек субъектларына жир кишәрлекләре, торақ булмаган биналар белән тәмин итүдә ярдәм итү	Зэй муниципаль районы Башкарма комитеты, жирле үзидарә органнары, милек һәм жир мөнәсәбәтләре палатасы.	2024-2028 еллар	
	Муниципаль заказны үтәүгә кече эшмәкәрлек субъектларын жәлеп итү һәм стимуллаштыру	Зэй муниципаль районы Башкарма комитеты, жирле үзидарә органнары	2024-2028 еллар	
	Зэй муниципаль районы милкендә булган, өченче зат хокукларынан азат булган һәм кече һәм урта эшкуарлык субъектларына бирү өчен билгеләнгән мөлкәт исемлеген актуальләштерү. Зэй муниципаль районы Советының 2017 елның 15 ноябрэндәге 92 номерлы карары белән расланган. Мәгълүмат массакуләм мәгълүмат чараларында һәм потенциал инвесторлар эзләү сайтында яктыртыла	Зэй муниципаль районы Башкарма комитеты, жирле үзидарә органнары, милек һәм жир мөнәсәбәтләре Палатасы.	2024-2028 еллар	
	Районның шәхси ярдәмче хужалыкларына Зэй муниципаль районының шәхси ярдәмче хужалыкларына дәүләт ярдәме кысаларында чараларны гамәлгә ашыруда ярдәм итү,	Зэй муниципаль районы Башкарма комитеты, жирле үзидарә органнары.	2024-2028 еллар	
	Жир кишәрлекләре, биналар, корылмалар формалаштыру өлешендә кече һәм урта эшкуарлык субъектларына милек ярдәме.	Зэй муниципаль районы Башкарма комитеты, жирле үзидарә органнары, милек һәм жир мөнәсәбәтләре Палатасы.	2024-2028 еллар	
5. Яшьләр һәм эшсезләр өчен эшкуарлык инициативасын стимуллаштыру	Эшмәкәрлек эшчәнлегә нигезләре, укыту курслары буенча индивидуаль консультацияләр үткәрү	Зэй муниципаль районы Башкарма комитетының икътисад бүлегә, жирле үзидарә органнары.	2024-2028 еллар	2024 ел -10% 2025 ел 15% 2026 ел -20% 2027 ел -25% 2028 ел -30%
	Яшьләрне эшкуарлыкка жәлеп итүгә ярдәм итүче чаралар комплексын үткәрү, авылда кече хужалык формаларын үстерү, конкурслар, ярминкәләр, конференцияләр үткәрү һ. б.	Зэй муниципаль районы Башкарма комитетының икътисад бүлегә, жирле үзидарә органнары.	2024-2028 еллар	

	Башлангыч эшкуарларга булышу чаралары-башлангыч эшкуарларга үз бизнесларын булдыру өчен грантлар	Зэй муниципаль районы Башкарма комитетының икътисад бүлеге.	2024-2028 еллар	
	Эшсез граждандарга эшмәкәрлекне теркәү һәм үзмәшгульлек программасы буенча үсеш юлы белән үзмәшгульлекне оештыруда ярдәм итү.	Зэй муниципаль районы Башкарма комитетының икътисад бүлеге, Зэй шәһәре үзәк сәламәтлек саклау үзәге.	2024-2028 еллар	
6.Кече субъектларга уңай инвестицион климатны тәэмин итү һәм урта эшмәкәрлек	Зэй муниципаль районының инвестицион паспортын эшләү һәм бастырып чыгару	Зэй муниципаль районы Башкарма комитетының икътисад бүлеге.	2024-2028 еллар	2024г.-10% 2025г.-10% 2026г.-20% 2027г.-20% 2028г.-20%
	Инвесторларның житештерү һәм башка объектларын урнаштыру, сәнәгать мәйданчыклары, сәнәгать парклары, технологик парклар булдыру өчен уңайлы инфраструктура булу.	Зэй муниципаль районы Башкарма комитетының икътисад бүлеге.	2024-2028 еллар	
	Зэй муниципаль районының инвестицион декларациясен эшләү һәм актуальләштерү	Зэй муниципаль районы Башкарма комитетының икътисад бүлеге.	2024-2028 еллар	
7.Социаль эшкуарлыкка ярдәм чаралары	Эшмәкәрләргә адреслы юридик ярдәм күрсәтү. Социаль эшкуарлыкны үстерү өлкәсендә хокукый мәгърифәтчелек. Социаль өлкә эшкуарлыгын эзерләү һәм янадан эзерләү, квалификациясен күтәрү.	Зэй муниципаль районы Башкарма комитетының икътисад бүлеге.	2024-2028 еллар	2024 ел -10 2025 ел 15 2026 ел -20 2027 ел -25 2028 ел -30
	Социаль эшкуарлыкны үстерү юнәлешләрен киңкүләм мәгълүмат чараларында популярлаштыру һәм яктырту	Зэй муниципаль районы Башкарма комитетының икътисад бүлеге.	2024-2028еллар	